Original Article

การสำรวจพฤติกรรมการบริโภคยาสูบและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Survey of tobacco consumption behavior and factors affecting smoking behavior of students at Bangkokthonburi University

อัมพร กรอบทอง, อาทิตยา ญาติสมบูรณ์, ณัฐวรรณ สาสิงห์, พงศ์ธร สุโฆสิต, ลลิตา หงษ์เหิรสถิตย์, ธิติยา มีชัย*

Amporn Krobthong, Artitaya Yatsomboon, Nattawan Sasingh, Phongthon Sukosi, Lalita Honghernsthit, Titiya Meechai*

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ทวีวัฒนา กรุงเทพฯ 10170

Faculty of Medicine, Bangkokthonburi University, Thawi Watthana, Bangkok 10170, Thailand

* Corresponding author: E-mail: titiya.mee@bkkthon.ac.th, Tel: 088-9493956

บทคัดย่อ การบริโภคยาสูบเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพหลายประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับกลุ่มโรคไม่ติดต่อ เช่น โรคมะเร็ง โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดสมอง นอกจากนี้การสูบบุหรี่ยังส่งผลเสียต่อระบบต่าง ๆ ของร่างกาย รวมถึงสุขภาพฟันและช่องปากอีกด้วย คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการบริโภคยาสูบและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เนื่องจากวัยรุ่นในช่วงนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยเฉพาะด้านอารมณ์ที่แปรปรวนและมีความเครียด ซึ่งหากไม่สามารถจัดการได้ก็อาจหันไปสูบบุหรี่เพื่อลดความเครียด อีกทั้งยังมีความเชื่อที่ผิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการสูบบุหรี่ คณะผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี จำนวน 583 คน ซึ่งได้รับการตอบแบบสอบถามครบถ้วน 478 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS พบว่า ผลิตภัณฑ์ยาสูบที่นักศึกษาส่วนใหญ่เลือกใช้คือบุหรี่ไฟฟ้า ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 52.2 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.34 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.78 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่ ในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบถึงอันตรายจากการสูบบุหรี่มวน แต่กลับมีจำนวนน้อยที่ไม่ทราบว่า บุหรี่ไฟฟ้าก็มีอันตราย ทำให้ทัศนคติของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้าแทนบุหรี่ธรรมดา ผลการศึกษานี้เป็นข้อมูลสำคัญที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาสูบในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ พฤติกรรมการสูบ, การบริโภคยาสูบ, ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบ

Abstract Tobacco consumption is a significant risk factor that affects health, contributing to various diseases, especially non-communicable diseases such as cancer, heart disease, and stroke. Smoking also negatively impacts oral health, including teeth and gums. The researchers aimed to study tobacco consumption behavior and the factors influencing smoking behavior among students

Correspondence to: Titiya Meechai

Faculty of Medicine, Bangkokthonburi University

Thawi Watthana, Bangkok 10170, Thailand

Tel: 088-9493956

E-mail: titiya.mee@bkkthon.ac.th

J Med Glob 2024 Sep; 3(3)

Website: https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JMedGlob

ISSN: 2821-918X (Online)

Received 26 August 2024; revised 25 November 2024; accepted 2 December 2024

How to cite this article: Amporn Krobthong, Artitaya Yatsomboon, Nattawan Sasingh, Phongthon Sukosi, Lalita Honghernsthit, Titiya Meechai. Survey of tobacco consumption behavior and factors affecting smoking behavior of students at Bangkokthonburi University. J Meb Glob. 2024 Sep;3(3): 58-64.

at Bangkokthonburi University. Adolescents experience changes in physical, mental, and social aspects, with fluctuating moods and stress. If not managed properly, they may turn to smoking to relieve stress and may hold misconceptions about the effects of smoking. The survey was conducted with 583 respondents, and 478 of them provided complete data for analysis. Data analysis using SPSS revealed that the most selected tobacco product was e-cigarettes, with 52.2% of respondents, an average score of 4.34, and a standard deviation (SD) of 0.78. This indicated that the majority of respondents agreed with the establishment of designated smoking areas. Additionally, most respondents were aware of the dangers of traditional cigarettes, but a smaller number were unaware that e-cigarettes are also harmful. As a result, their attitude led most of them to choose e-cigarettes over traditional cigarettes. The findings of this study provide essential data that can be used in planning preventive measures and solutions to smoking problems among adolescents, as well as in promoting awareness of the dangers of tobacco use in society.

Keywords: Smoking behavior, Tobacco consumption, Factors affecting smoking behavior

บทนำ

การบริโภคยาสูบเป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญต่อสุขภาพเป็นสาเหตุของการเกิดโรคต่าง ๆ รวมถึงกลุ่มโรคไม่ติดต่อ (non-communicable diseases: NCDs) [1-3] ที่เป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญของทั่วโลก ประเทศไทยได้มีการรณรงค์เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวมานาน โดยในภาพรวม อัตราการสูบบุหรี่มีแนวโน้มลดลง [4] แต่พบว่าในกลุ่มเยาวชนกลับมีการสูบเพิ่มขึ้น รวมถึงมีการใช้บุหรี่ในรูปแบบใหม่ ๆ เช่นบุหรี่ไฟฟ้ามากขึ้น

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ รายงานการสำรวจของ โครงการ International Tobacco Control Survey-Southeast Asia (Thailand) พบอัตราความชุกของการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นเท่ากับ 22.4 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ในประเด็นของปัจจัยแวดล้อมต่อการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น พบว่าบุคคลในครอบครัว และเพื่อนสนิทต่างมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่น [5, 6] โดยวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนที่มีผู้สูบบุหรี่จะมีอัตราการสูบบุหรี่สูงกว่าครัวเรือนที่ไม่มีผู้สูบบุหรี่ นอกจากนี้วัยรุ่นที่สูบบุหรี่เกือบทั้งหมดมีเพื่อนสนิทสูบบุหรี่อย่างน้อย 1 คน และเกือบครึ่งมีเพื่อนสนิททั้ง 5 คนสูบบุหรี่ ปัจจัยที่ใช้ทำนายการสูบบุหรี่ ได้แก่ เพศ สถานภาพการศึกษา จำนวนเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ พื้นที่ที่อนุญาตให้สูบบุหรี่ในบ้าน ความรู้สึกต่อตนเอง ความคิดเห็นต่อการสูบบุหรี่ และความถี่ในการเห็นฉลากคำเตือนบนซองบุหรี่

จากการศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน ในอำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบพฤติกรรมเคยทดลองสูบบุหรี่ ร้อยละ 49.0 และปัจจุบันยังสูบร้อยละ 14.2 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา การอาศัยในพื้นที่ผลิตยาสูบ การสูบบุหรี่ของเพื่อนสนิท การสูบบุหรี่ของคนในครอบครัว และการรับรู้กฎหมายห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ [7] มีการศึกษาวิจัยการสำรวจการบริโภคยาสูบและแอลกอฮอล์ร่วมกันในประเทศไทย โดยการประเมินร่วมกันพบว่า ยิ่งดื่มบ่อยเท่าไร โอกาสที่จะสูบบุหรี่ด้วยความถี่ก็จะยิ่งสูงขึ้น [8]

จากการสำรวจในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่าจังหวัดกำแพงเพชรในกลุ่มวัยรุ่นอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งมีอัตรา การสูบบุหรี่สูงเป็นลำดับ 1 ของภาคเหนือร้อยละ 21.4 รองลงมาคือ จังหวัดลำพูน ร้อยละ 20.8 จังหวัดตาก ร้อยละ 20.5 จังหวัดเพชรบูรณ์ ร้อยละ 20.1 และจังหวดสุโขทัย ร้อยละ 18.3 ตามลำดับ (รายงานสถิติการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2560) ซึ่งผลกระทบของการสูบบุหรี่ต่อสุขภาพร่างกาย เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นตอนกลาง อายุ 13 - 15 ปี ที่มีพัฒนาการด้านอารมณ์ที่มีลักษณะแปรปรวนบางครั้งประสบกับความเครียดและไม่สามารถจัดการด้วยตนเองได้ จึงหันไปสูบบุหรี่เพื่อลดความเครียดของตนเอง อีกทั้งมีความเชื่อที่ผิด เช่น สูบแล้วเท่ สูบแล้วไม่ติด ช่วยดึงดูดความสนใจจากเพศตรงข้าม ทำให้มีสมาธิ มีความมั่นใจในตนเองเพิ่มขึ้น สามารถลดความวิตกกังวล เป็นต้น จึงทำให้วัยรุ่นเริ่มต้นทดลองสูบบุหรี่จนกลายเป็น ผู้เสพติดบุหรี่ในที่สุด

จากสถิติและข้อมูลที่กล่าวไปข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพฤติกรรมการบริโภคยาสูบ และปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบ ในนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เนื่องจากวัยรุ่นนั้นมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคมมีพัฒนาการด้านอารมณ์ที่มี ลักษณะแปรปรวนหรือมีความเครียดไม่สามารถจัดการด้วยตนเองได้จึงหันไปสูบบุหรี่เพื่อลดความเครียดและมีความ เชื่อที่ผิด เพื่อนำผลมาประยุกต์ใช้แก้ไขปัญหาสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน จึงต้องทำการศึกษาในพื้นที่ชุมชน แนวทางในการวางแผนป้องกันการสูบบุหรี่

วัตถุประสงค์การทำวิจัย

เพื่อศึกษาศึกษาพฤติกรรมการบริโภคยาสูบและปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบ ในนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยการศึกษานี้เป็นรูปแบบของโครงการ (study design) เป็น survey research ใช้รูปแบบการศึกษาประเภท cross- sectional study

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา (study population) นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี แหล่งที่มาของประชากร (source of study population) นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ในคณะต่าง ๆ

การได้มาซึ่งประชากรที่ศึกษา (method of recruitment of study population) แบบสอบถามผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) คุณภาพด้านความเชื่อมั่น (reliability) ผู้วิจัยจะติดต่อขอจดหมายแนะนำตัว จากอธิการบดีมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขอเข้าพบชี้แจ้งวัตถุประสงค์กับคณบดีทุกคณะ เพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามกับนักศึกษา ทุกคนในมหาวิทยาลัย แบบสอบถามจะใช้แบบ google form ที่คณบดีอนุมัติ ส่งไปยังฝ่ายกิจการนักศึกษาของคณะนั้น ๆ การสร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาจากอาจารย์ที่ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

กลุ่มตัวอย่าง: เกณฑ์การคัดเลือกประชากรที่ศึกษา (selection criteria)

มีเกณฑ์ก่อนเข้า (inclusion criteria) ประกอบด้วย

- นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- มีความสมัครใจในการตอบแบบสอบถาม

เกณฑ์คัดเลือก (exclusion criteria) ประกอบด้วย

- นักศึกษา ที่ประสงค์ขอข้อมูล-แบบสอบถามคืน

จำนวนประชากรที่ต้องการจะศึกษา (sample size): จำนวนประชากร 21,479 คน (ข้อมูล ณ 30 กรกฎาคม 2565) ดังตารางที่ 1

วิธีการแบ่งกลุ่มประชากรที่ศึกษา (allocation of study population): การศึกษาแบ่งตามคณะต่าง ๆ / ชั้นปี การศึกษา

การเก็บข้อมูล (data collection) เครื่องมือที่ใช้เป็น แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

จริยธรรมวิจัย หนังสือรับรองโครงการวิจัยเลขที่ 11/2565 โดยคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (วิทยาศาสตร์สุขภาพ) มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และผู้มีความสมัครใจในการตอบแบบสอบถาม (บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี) การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ ได้กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร 21,479 คน (ข้อมูล ณ 30 กรกฎาคม 2565)

เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นกลุ่มประชากรที่ทราบจำนวนที่แน่นอน ดังนั้นขนาดตัวอย่างจึง สามารถคำนวณได้จากสูตรที่ทราบขนาดตัวอย่างตามวิธีของ ยามาเน (Taro Yamane) ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ (Yamane, 1973) ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

(ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 สัดส่วนความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 0.05)

จากการคำนวณโดยใช้สูตร ต้องใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 393 คน ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ดังนั้นขนาดตัวอย่าง ที่ถือได้ว่าผ่านเกณฑ์ตามที่เงื่อนไขกำหนด คือไม่น้อยกว่า 393 ตัวอย่างที่เหมาะสมของงานวิจัยนี้ ซึ่งพบว่าการดำเนินงานเก็บข้อมูลของแบบสอบถามของงานวิจัยครั้งนี้มีผู้สนใจทั้งสิ้นจำนวน 583 คน

การตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 583 คน และพบว่ามีเพียง 478 คนที่ให้ข้อมูลครบถ้วนเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ได้ ซึ่งจำนวนข้อมูลที่ได้ยังอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำของขนาดตัวอย่างที่ถูกคำนวนจากสูตรตามวิธีของ ยามาเน คือ 393 คน ซึ่งพบว่าจากภาพที่ 1 แสดงผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.5 (เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4) รองลงมาคือระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 12.40 และระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 5.90 จากจำนวนทั้งหมดเป็นผู้หญิงร้อยละ 67.4 และผู้ชายร้อยละ 32.9 อยู่ในช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ 20-25 ปี เนื่องจากส่วนใหญ่ในมหาวิทยาลัยเป็นนักศึกษาปริญญาตรี

ด้านทัศนคติต่อบุหรี่/บุหรี่ไฟฟ้า หรือ ผลิตภัณฑ์ยาสูบอื่น ๆ ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีพบว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “บุหรี่มวนอันตรายมาก เกิดโรคร้ายหลายชนิด” ถึงร้อยละ 50.3 รองลงมา “บุหรี่มวนอันตราย แต่บุหรี่ไฟฟ้าอันตรายน้อยกว่าบุหรี่มวน” ร้อยละ 31.7 ดังแสดงในภาพที่ 2 ซึ่งข้อมูลที่ได้มาอาจสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการสูบมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจว่าบุหรี่มวนและบุหรี่ไฟฟ้ามีความอันตรายจากข้อมูลเบื้องต้น จากงานวิจัยคนหนุ่มสาวในแคนาดาจำนวน 1.4 ล้านคนหรือร้อยละ 28 สูบบุหรี่ซึ่งเป็นสัดส่วนการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้นอย่างมากเกิดขึ้นหลังอายุ 18 ปีจะมีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในคนหนุ่มสาวและอัตราการเลิกบุหรี่แตกต่างกันอย่างมากภายในกลุ่มย่อยของผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาวโดยมีลักษณะเฉพาะตามสภาพแวดล้อมด้านอาชีพ [9] จึงทำให้ต้องมีการส่งเสริมและช่วยให้ความรู้แก่นักศึกษาและบุคลากรให้รู้ถึงอันตรายจากการสูบบุหรี่ ซึ่งการสูดควันบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการระคายเคืองเรื้อรัง และมีผลต่อดวงตา จมูก และคอหอย ตั้งแต่ในปี 1964 มีการรายงานเกี่ยวกับการูบบุหรี่โดยกระทรวงสาธารณสุขของสหรัฐอเมริกาว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้อาการจมูกอักเสบแย่ลง การเผาไหม้ของบุหรี่ก่อให้เกิดควันที่มีสารประกอบที่พิษมากมายซึ่งเป็นพิษต่อเยื่อบุผิวทางเดินหายใจ[10]

Table 1 Number of populations to be studied (sample size) (information as of 30 July 2022)

Education level	Students admitted				Number of students
	2565	2564	2563	2562	
Bachelor's degree	5,834	4,866	4,624	3,470	18,362
Master's degree	1,104	927	8	-	2,039
Doctoral degree	253	489	336	-	1,078
Total	6,741	6,282	4,986	3,470	21,479

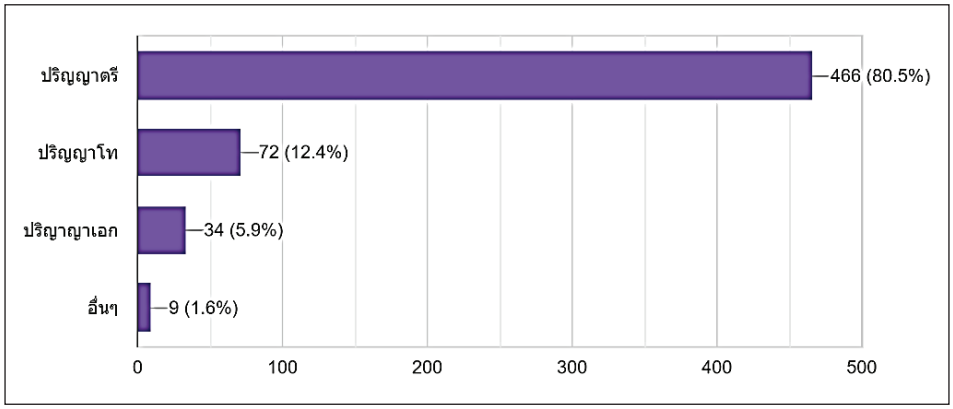

Figure 1 The number of students who responded to the questionnaire was divided by degree level.

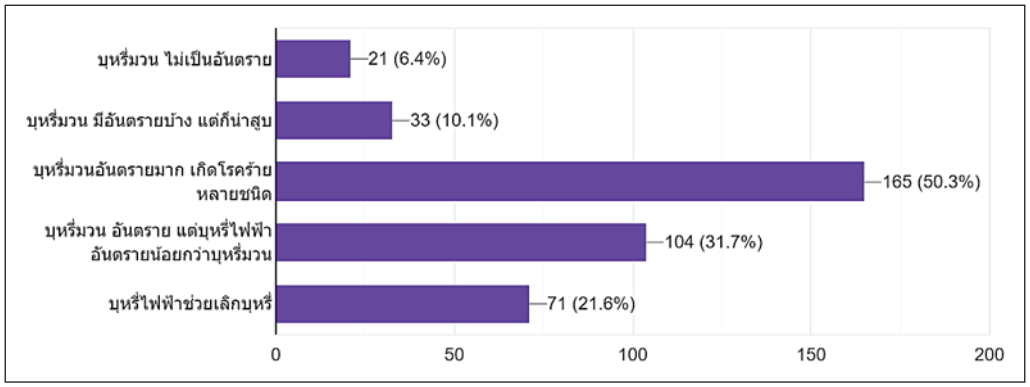

Figure 2 Attitudes towards cigarettes/e-cigarettes or other tobacco products.

จากภาพที่ 3 ผลิตภัณฑ์ยาสูบที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมากที่สุดคือ บุหรี่ไฟฟ้า ร้อยละ 52.2 ซึ่งอาจสรุปได้ว่า ประชากรในมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี มีความสนใจการใช้บุหรี่ไฟฟ้า มากกว่าชนิดอื่น ๆ และจากแบบสอบถามพบว่า จำนวนผลิตภัณฑ์ยาสูบในแต่ละวันมากที่สุดคือ 1 มวนต่อวัน ในปี 2015 ในสหรัฐอเมริกาพบว่า พฤติกรรมการใช้บุหรี่ในวัยเรียนยังคงสูง และชนิดของยาสูบที่แพร่หลายที่สุดคือ คือบุหรี่ไฟฟ้า (ร้อยละ 16.0) บุหรี่ (ร้อยละ 9.3) ซิการ์ (ร้อยละ 8.6) และชนิดอื่น ๆ ประมาณครึ่งหนึ่งของนักเรียนมัธยมต้นและมัธยมปลาย พบพบว่าใช้ผลิตภัณฑ์ยาสูบตั้งแต่สองผลิตภัณฑ์ขึ้นไป และมีการใช้บุหรี่ผสมเมนทอลในกลุ่มผู้สูบบุหรี่อายุน้อยเพราะมีความเข้าใจว่ามีความรุนแรงน้อยกว่าการสูบบุหรี่ทั่วไป พฤติกรรมการสูบบุหรี่ในผู้ที่สูบบุหรี่ทุกวันพบว่าร้อยละ 87 เคยลองสูบเมื่ออายุ 18 ในวัยรุ่นพบว่าเกิดการเสพติดการสูบบุหรี่มักจะเกิดขึ้นเมื่อเริ่มสูบจนถึงวัยผู้ใหญ่ [11]

ผลการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม Statistical Package for the Social Sciences (SSPS) พบว่า มีท่านเห็นด้วยกับโครงการมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ โดยจะจัดเขตปลอดบุหรี่ และ เขตสูบ (สำหรับผู้ที่ยังไม่สามารถเลิกได้) ดังตารางที่ 2

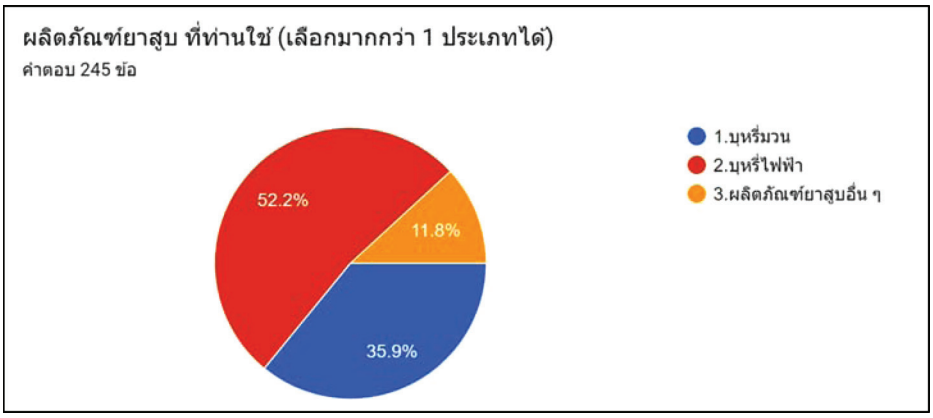

Figure 3 Respondents' tobacco products of choice (rolled cigarettes, e-cigarettes, and other tobacco products).

Table 2 Score level and number of people giving opinions on the smoke-free university project, which will organize smoke-free zones and smoking zones

Comment	Score level	Number of people
Strongly agree	5.0	232
Agree	4.0	194
I'm just not sure	3.0	41
Disagree	2.0	5
Strongly disagree	1.0	6

จากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) 4.34 และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.78 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่ อย่างไรก็ตามยังคงต้องส่งเสริมด้านการบริการสาธารณสุข เพื่อกำหนดแนวทางในการดูแลเยาวชนในพื้นที่ ให้ลดการบริโภคยาสูบ

จากผลแบบสอบถามงานวิจัยนี้ประชากรตัวอย่างยังไม่รู้จักและทราบเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติ ควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และยังไม่ทราบถึงปริมาณนิโคตินในบุหรี่ที่แน่ชัด ดังแสดงในภาพที่ 4

จากภาพที่ 5 ร้อยละ 50.0 ต้องการและประสงค์ที่จะพยายามเลิกสูบบุหรี่มวน แล้วมาสูบบุหรี่ไฟฟ้า ทำให้เห็นว่ากระแสการสูบบุหรี่ไฟฟ้ายังเป็นที่ต้องการ ซึ่งเป็นความเชื่อที่ผิดเป็นผลให้ยังควรมีการรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ให้รู้ถึงโทษ จากงานวิจัยมีรายงานผู้ป่วยถึงภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ ที่เกิดจากการใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นที่นิยมโดยเฉพาะในหมู่คนหนุ่มสาวและอาจส่งผลเสียต่อสุขภาพได้ ภาวะแทรกซ้อนที่รายงาน ได้แก่ โรคปอดบวมจากไขมัน โรคปอดบวมอีโอซิโนฟิลิกเฉียบพลัน โรคปอดบวมจากภูมิไวเกิน โรคปอดบวมที่ลุกลาม การตกเลือดในถุงลมกระจาย ก้อนเนื้อในปอดที่เกิดปฏิกิริยาหลายก้อน หลอดลมฝอยอักเสบกึ่งเฉียบพลันและการบาดเจ็บในปากและลิ้น ยังมีการรายงานภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นโดยตรงจากสารในอุปกรณ์และที่เกิดจากการระเบิดและการเผาไหม้ของอุปกรณ์ด้วยความถี่ที่เพิ่มขึ้น มีความจำเป็นเร่งด่วนในการออกกฎหมายและข้อจำกัดเกี่ยวกับการขายอุปกรณ์เหล่านี้ โดยพิจารณาจากความถี่ในการใช้งานที่เพิ่มขึ้นของผู้เยาว์[12]

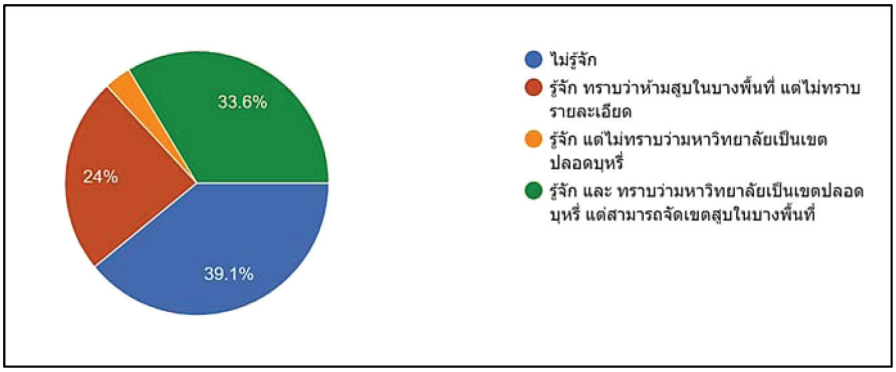

Figure 4 Persons who knew and knew the contents of the act regulate tobacco products

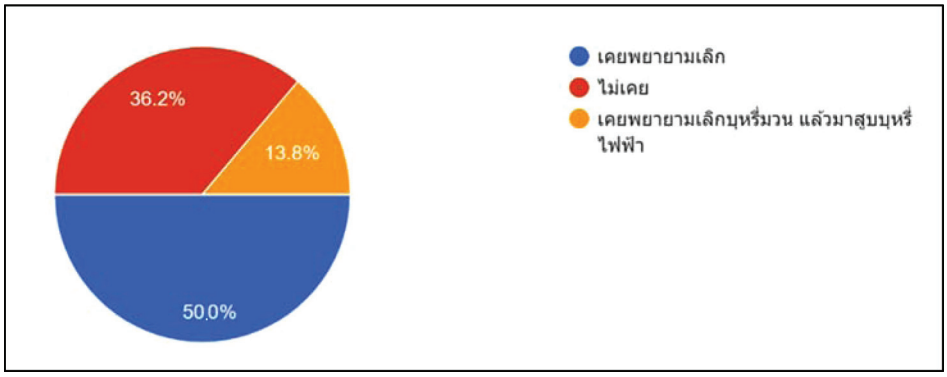

Figure 5 Sample population expressed their opinions about quitting smoking

การใช้บุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณสูงในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชนมีสาเหตุจากหลายปัจจัย ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้คือ การรับรู้และทัศนคติที่ผิดเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้ากลุ่มวัยรุ่นมักมีความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับบุหรี่ไฟฟ้า โดยเชื่อว่ามีความปลอดภัยกว่าบุหรี่มวน เนื่องจากไม่มีควันและมักถูกมองว่าเป็นทางเลือกที่ไม่เป็นอันตรายเท่ากับการสูบบุหรี่มวน ซึ่งทำให้เกิดความนิยมในกลุ่มนี้ การสูบบุหรี่ไฟฟ้ามีปัจจัยจากการกดดันจากเพื่อนฝูงที่มีทัศนคติที่เหมือนกันหรือพยายามตามกระแส โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมที่วัยรุ่นอาจมองว่าเป็นการแสดงออกถึงความทันสมัยและการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การตลาดและการโฆษณาของผลิตภัณฑ์ การตลาดที่เน้นถึงข้อดีและความปลอดภัยของบุหรี่ไฟฟ้าโดยบริษัทผู้ผลิต รวมถึงการโฆษณาผ่านช่องทางต่าง ๆ ทำให้บุหรี่ไฟฟ้าดูเป็นสินค้าที่ไม่เป็นอันตราย และดึงดูดความสนใจจากกลุ่มวัยรุ่น ความเครียดและความต้องการหาทางออกจากปัญหาส่วนตัววัยรุ่นในช่วงที่มีการพัฒนาอารมณ์และสังคมอาจพบกับความเครียดและความวิตกกังวล ทำให้บางคนเลือกใช้บุหรี่ไฟฟ้าเพื่อลดความเครียดหรือหนีจากปัญหาทางจิตใจ

ดังนั้นควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้า ควรจัดทำโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับอันตรายของบุหรี่ไฟฟ้าในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน เพื่อให้พวกเขาทราบถึงผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับสารพิษที่อยู่ในบุหรี่ไฟฟ้า ควรมีการควบคุมการโฆษณาและการตลาดของบุหรี่ไฟฟ้าโดยเฉพาะในช่องทางที่เข้าถึงกลุ่มวัยรุ่น เช่น สื่อสังคมออนไลน์หรือการใช้ผู้มีอิทธิพล (influencer) เพื่อป้องกันการดึงดูดให้กลุ่มวัยรุ่นหันมาใช้ การสร้างการสนับสนุนทางสังคมและจิตใจ การสนับสนุนทางอารมณ์และการให้คำปรึกษากับวัยรุ่นที่ประสบปัญหาทางอารมณ์หรือความเครียดจะช่วยให้พวกเขาสามารถจัดการกับความรู้สึกเหล่านั้นได้โดยไม่ต้องหันไปใช้บุหรี่ไฟฟ้าเป็นทางออก การส่งเสริมกิจกรรมทางเลือกเพื่อสุขภาพ เช่น การออกกำลังกาย การทำกิจกรรมสันทนาการ หรือการเข้าร่วมกลุ่มกิจกรรมที่มีประโยชน์จะช่วยให้วัยรุ่นสามารถหาทางออกจากความเครียดและลดการใช้บุหรี่ไฟฟ้า การจัดการการใช้บุหรี่ไฟฟ้าในปริมาณสูงจึงจำเป็นต้องมีการบูรณาการทั้งด้านการให้ความรู้ การควบคุมทางกฎหมาย และการสนับสนุนจากสังคมเพื่อช่วยป้องกันและลดการสูบบุหรี่ไฟฟ้าในวัยรุ่น

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจแบบสอบถามพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบถึงอันตรายจากการสูบบุหรี่มวนแต่จำนวนน้อยที่ไม่ทราบว่าบุหรี่ไฟฟ้าอันตราย ซึ่งปัจจัยทำให้ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะสูบบุหรี่ไฟฟ้า และคำตอบส่วนใหญ่เป็นกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาปริญญาตรี การวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าเฉลี่ย ($\overline{x}$) 4.34 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) 0.78 ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดพื้นที่สำหรับสูบบุหรี่

งานวิจัยนี้ประชากรตัวอย่างยังไม่รู้จักและทราบเนื้อหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2560 และยังไม่ทราบถึงปริมาณนิโคตินในบุหรี่ที่แน่ชัด ผลแบบสอบถามพบว่าการสูบบุหรี่ไฟฟ้าไม่ได้ช่วยลดการสูบบุหรี่ธรรมดาลง ยังทำให้อัตราการสูบบุหรี่โดยรวมทั้งธรรมดาและไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลที่ได้จากงานวิจัยนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการบริการสาธารณสุข เพื่อกำหนดแนวทางในการดูแลเยาวชนในพื้นที่ ให้ลดการบริโภคยาสูบ

ข้อเสนอแนะ

ผลของงานวิจัยนี้ทำให้เห็นว่า ควรมีการรณรงค์และให้ความรู้เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ให้รู้ถึงโทษเพื่อการไม่สูบบุหรี่โดยการประชาสัมพันธ์พิษภัยของบุหรี่ กระตุ้นเตือนและเพื่อช่วยเหลือให้กำลังใจแก่ผู้ที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ และทำให้ผู้บริหารในระดับสูง และหัวหน้างานทุกฝ่ายจะต้องเห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือในการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน มีส่วนร่วมและดำเนินการตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยนี้เป็นที่จำนวนประชาชนที่ยังขาดความหลากหลายในช่วงวัย ทำให้ผลวิจัยไม่สามารถสรุปและมีเป้าหมายไม่ชัดแจ้ง ในงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการจำกัดกลุ่มเป้าหมายและการคัดกรองกลุ่มอย่างเพื่อผลสรุปที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น และสามารถนำข้อมูลไปพัฒนาสังคม ชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์นี้ ได้รับทุนสนับสนุนจากแพทยสภา (กองทุนพลตำรวจเอก นายแพทย์จงเจตน์ อาวเจนพงษ์)

เอกสารอ้างอิง

1. Bai S, Wang T, Tian Z, Cao K, Li J. Facile preparation of porous biomass charcoal from peanut shell as adsorbent. Scientific Reports. 2020;10:15845.
2. Mishra VK, Srivastava S, Muhammad T, Murthy PV. Relationship between tobacco use, alcohol consumption and non-communicable diseases among women in India: evidence from National Family Health Survey-2015-16. BMC Public Health. 2022;22:713.
3. Thakur J, Garg R, Narain J, Menabde N. Tobacco use: A major risk factor for non communicable diseases in South-East Asia region. Indian J Public Health. 2011;55:155-60.
4. Glantz S, Gonzalez M. Effective tobacco control is key to rapid progress in reduction of non-communicable diseases. Lancet (London, England). 2012;379:1269-71.
5. Oyston J. A fresh approach to tobacco control: raising the minimum legal age for access. Canadian Med Assoc J. 2017;189:E293-e4.
6. Kessel Schneider S, Buka SL, Dash K, Winickoff JP, O'Donnell L. Community reductions in youth smoking after raising the minimum tobacco sales age to 21. Tobacco Control. 2016;25:355-9.
7. Aungkulanon S, Pitayarangsarit S, Bundhamcharoen K, Akaleephan C, Chongsuvivatwong V, Phoncharoen R, et al. Smoking prevalence and attributable deaths in Thailand: predicting outcomes of different tobacco control interventions. BMC Public Health. 2019;19:984.
8. Witvorapong N, Vichitkunakorn P. Investigation of tobacco and alcohol co-consumption in Thailand: A joint estimation approach. Drug Alcohol Review. 2021;40:50-7.
9. Hammond D. Smoking behaviour among young adults: beyond youth prevention. Tobacco Control. 2005;14:181-5.

10. Dalhamn T. In vivo and in vitro ciliotoxic effects of tobacco smoke. Arch Environ Health. 1970;21:633-4.
11. Park-Lee E, Ren C, Cooper M, Cornelius M, Jamal A, Cullen KA. Tobacco Product Use Among Middle and High School Students United States, 2022. MMWR Morb Mortal Wkly Rep. 2022;71:1429-35.
12. Gülşen A, Uslu B. Health Hazards and Complications Associated with Electronic Cigarettes: A Review. Turkish Thoracic J. 2020;21:201-8.